

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक—मध्य उप-विभाग

वर्ष २, अंक ४३]

शनिवार, ऑक्टोबर १, २०१६/आश्विन ९, शके १९३८

[पृष्ठे २१, किंमत : रुपये ४.००

असाधारण क्रमांक ५२

प्राधिकृत प्रकाशन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १ ऑक्टोबर २०१६

२० वी पशुगणना २०१७ अधिसूचना प्रारूप

महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१.

क्रमांक पविआ-२०१६/प्र.क्र. १२९/पदुम ३.— केंद्र शासनाच्या सुचनेनुसार महाराष्ट्र शासनाने राज्यात १५ ऑक्टोबर २०१७ हा संदर्भ दिवस धरून पशुधन, कुक्कुट व कुक्कुटादीपक्षी, मत्स्यपालन व पशुधन क्षेत्रासाठी वापरली जाणारी उपकरणे यांची २० वी पंचवार्षिक गणना २०१७ मध्ये घेण्याचे आयोजिले आहे. पशुगणनेचा कालावधी १६ जुलै २०१७ ते १५ ऑक्टोबर २०१७ हा असेल. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे गणनेचे मुख्य प्राधिकारी म्हणून काम पाहतील व त्यांचे पदनाम राज्य पशुगणना अधिकारी असे राहील. ही गणना सर्व दृष्टीने परिपूर्ण होण्यासाठी व यशस्वीपणे पार पाडण्यासाठी अतिरिक्त आयुक्त, पशुसंवर्धन व समन्वय अधिकारी म्हणून उपसंचालक (सांख्यिकी), पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे हे दैनंदिन सहकार्य करतील. त्याचप्रमाणे पुढील कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी मदत व सहकार्य करतील :

आयुक्त कृषि, आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, आयुक्त दुग्धविकास, आयुक्त महानगरपालिका, जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी (जिल्हा परिषद), संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुख्य कार्यकारी अधिकारी कटकमंडळे, गट विकास अधिकारी, मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपालिका व जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी.

१. पशुगणनेची प्रशासकीय स्तरनिहाय व्यवस्था

महानगरपालिका क्षेत्रातील पशुगणना पार पाडण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित महानगरपालिकांवर सोपविण्यात आली आहे. महानगरपालिका क्षेत्रात प्रभारी अधिकाऱ्यांच्या नियुक्त्या आयुक्त, महानगरपालिका यांनी करावयाच्या आहेत. महानगरपालिकेकडून पशुगणनेसाठी नियुक्त करण्यात येणाऱ्या प्राधिकाऱ्यांचे पदनाम “ प्रभारी अधिकारी ” असे राहील. ते त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील प्रगणकांच्या नेमणुका करतील.

प्रादेशिक पशुसंवर्धन सहआयुक्त यांना प्रादेशिक संनियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांच्या प्रशासकीय अधिपत्याखाली असलेल्या जिल्ह्याची पशुगणना पार पाडण्याची संपूर्ण जबाबदारी त्यांच्यावर सोपविण्यात आली आहे. तसेच ते महानगरपालिका आयुक्तांशी गणनेच्या कामाबाबत नियमित समन्वय ठेवतील.

उपायुक्त, पशुसंवर्धन (गुणनियंत्रण) मुंबई यांना मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्याचे जिल्हा पशुगणना अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. बृहन्मुंबई महानगरपालिका आयुक्त, हे त्यांच्या अधिपत्याखालील प्रभारी अधिकाऱ्यांच्या नेमणुका करतील आणि प्रभारी अधिकारी हे प्रगणकांच्या नेमणुका करतील. जिल्हा पशुगणना अधिकारी हे मुंबई शहर आणि मुंबई उपनगर जिल्ह्यांचे समन्वयाचे काम करतील.

जिल्ह्यातील पशुगणनेची संपूर्ण जबाबदारी जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांचेवर राहील. त्यांना “ जिल्हा पशुगणना अधिकारी ” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, यांना संपर्क अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी प्रगणक नेमणुका व पशुगणनेचे काम करण्यात जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांना मदत करावी. त्याचप्रमाणे पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार) पंचायत समिती हे तालुका स्तरावर संनियंत्रण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. संबंधित पंचायत समितीच्या क्षेत्रातील पशुगणना पार पाडण्याची संपूर्ण जबाबदारी त्यांची

राहील. प्रगणकांच्या नेमणुका जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी जिल्हा परिषद व पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार) पंचायत समिती यांचे सल्ल्याने करण्यास जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांना अधिकार प्रदान करण्यात येत आहे.

जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त हे नगरपालिकेच्या/कटक मंडळाच्या सल्ल्याने प्रभारी अधिकाऱ्यांच्या नेमणुका करतील आणि प्रभारी अधिकारी प्रगणकांच्या नेमणुका करतील. तसेच नगरपालिका व कटकमंडळ क्षेत्रातील पशुगणना पार पाडण्याची जबाबदारी त्या प्रभारी अधिकाऱ्यावर राहील.

२० व्या पशुगणनेचे क्षेत्रीय काम प्रशिक्षित तांत्रिक कुशल व्यक्ती उदा. पशुवैद्यकीय व्यवसायिकेतील पदवीधर/पदविकाधारक/पशुवैद्यकीय विद्यार्थी/पशुवैद्यकीय क्षेत्रातील निवृत्त कर्मचारी आणि खाजगी पशुवैद्यक इत्यादीकडून करून घ्यावे.

२. प्रगणक नेमणुकांबाबत

पशुसंवर्धन खात्यातर्गत शासन/स्थानिक स्वराज्य संस्थेतील शासकीय कर्मचाऱ्यांना प्रगणक म्हणून प्राधान्य द्यावे. केंद्रशासनाच्या निकषानुसार शासकीय कर्मचारी संख्या कमी पडल्यास उर्वरीत नेमणुका या केवळ पशुवैद्यकीय व्यवसायिकेतील पदवीधर/पदविकाधारक/पशुवैद्यकीय विद्यार्थी/पशुवैद्यकीय क्षेत्रातील निवृत्त कर्मचारी आणि खाजगी पशुवैद्यक इत्यादी यांच्यामधून कराव्यात. कोणत्याही परिस्थितीत पशुवैद्यकीय पार्श्वभूमी नसलेल्यांची प्रगणक म्हणून नेमणूक करण्यात येऊ नये अशा केंद्र शासनाच्या स्पष्ट सूचना आहेत.

शासकीय कर्मचाऱ्यांव्यतिरिक्त प्रगणक नेमणुका करण्यासाठी खालील अटी व शर्ती असतील :-

(१) संबंधित पशुवैद्यकीय दवाखाना स्तरावर अर्ज मागविण्यात येतील व त्यापैकी पात्र उमेदवारांना जिल्हा पशुगणना अधिकारी/प्रभारी अधिकारी कुटुंबाच्या संख्येच्या निकषाप्रमाणे प्रगणकाची नियुक्ती करतील.

(२) प्रगणक म्हणून नेमणूक ही तात्पुरत्या स्वरूपात व फक्त पशुगणनेच्या कामासाठीच करण्यात येईल.

(३) पशुगणनेचे काम झाल्यावर त्यांना नोकरीसाठी दावा मागता येणार नाही.

(४) शासनमान्य दराने पशुगणनेच्या प्रत्येक नोंदविलेल्या कुटुंबासाठी त्यांना मानधन देण्यात येईल.

(५) त्यांना प्रवास व दैनिक भत्ता देय राहणार नाही.

(६) प्रगणकांनी पशुगणनेचे काम सुरू करण्यापूर्वी प्रशिक्षण घेणे आवश्यक आहे.

परिशिष्ट-१ मध्ये दर्शविलेल्या महानगरपालिका-२६, नगरपालिका-२१९, नगरपंचायत-५, कटकमंडळे-७ व गणना शहरे (परिशिष्ट-२) ३७८ या क्षेत्रात पशुगणनेचे काम प्रगणकाद्वारे करवून घेण्याची जबाबदारी अनुक्रमे आयुक्त, महानगरपालिका, मुख्याधिकारी नगरपरिषद, कार्यकारी अधिकारी कटक मंडळ व पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार) यांचेवर राहील.

३. पर्यवेक्षणाची व्यवस्था

पर्यवेक्षणाचे काम आयुक्त पशुसंवर्धन तथा राज्य पशुगणना अधिकारी यांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या निर्देशानुसार विहित वेळेत पूर्ण करणे अपेक्षित आहे. या निर्देशामध्ये केंद्र शासनाकडून निर्गमित झालेल्या सुचनांचा देखील समावेश राहील :-

(अ) शहरी भागातील गणनेच्या कामाचे पर्यवेक्षण महानगरपालिका, नगरपालिका व कटकमंडळातील अधिकारी/वरिष्ठ कर्मचारी यांचेमार्फत करण्यात येईल.

(ब) ज्या क्षेत्रात पशुगणना पार पाडण्याची जबाबदारी जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त व पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार), पंचायत समिती यांच्यावर आहे त्या क्षेत्रात पर्यवेक्षणाची जबाबदारी पशुसंवर्धन व मत्स्य व्यवसाय विभागातील वरिष्ठ कर्मचारी व अधिकारी वर्गाकडे सोपविण्यात येईल. पशुवैद्यकीय दवाखान्याचे प्रमुख त्यांचे कार्यक्षेत्रातील गावात गणनेच्या कामाचे दैनंदिन पर्यवेक्षण करतील.

४. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त हे जिल्ह्यांचे पशुगणना अधिकारी म्हणून काम करताना प्रशिक्षण, प्रत्यक्ष पशुगणना, प्रपत्र हस्तांतरण, माहिती संकलन, अहवाल सादरीकरण इत्यादी प्रत्येक टप्प्यावर अचूक काम होईल याची खात्री करतील. याकरिता त्यांना अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, प्रादेशिक पशुसंवर्धन सहआयुक्त व उपसंचालक (सांख्यिकी) यांचे मार्गदर्शन मिळेल तसेच जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद व त्यांचे अधिनस्त कर्मचारी सहकार्य करतील.

५. गणना झाल्यानंतर १० टक्के प्रपत्रांची तपासणी खालील जिल्हास्तरीय अधिकाऱ्याद्वारे करण्यात येईल :-

(१) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयातील अधिकारी/वरिष्ठ कर्मचारी (२ टक्के).

(२) जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त (३ टक्के).

(३) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी (३ टक्के).

(४) सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (२ टक्के).

या व्यतिरिक्त राज्यस्तरावर आयुक्तालय (१ टक्का) व प्रादेशिक पशुसंवर्धन सहआयुक्त कार्यालयातील अधिकारी/वरिष्ठ कर्मचाऱ्याद्वारे १ टक्का प्रपत्रांची तपासणी करण्यात येईल.

६. शासन स्तरावर, राज्य स्तरावर, प्रादेशिक स्तरावर, जिल्हा स्तरावर, तालुका स्तरावर सनियंत्रण समित्या स्थापन करण्यात आल्या आहेत. परिशिष्ट क्रमांक ३ नुसार सदरहू समित्यांमार्फत पशुगणनेच्या कामाचे सनियंत्रण करण्यात येईल व पशुगणना १०० टक्के यशस्वी होईल अशी खात्री करण्यात येईल.

परिशिष्ट-१

महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हावार महानगरपालिका-२६, नगरपालिका-२१९, नगरपंचायत-५ व कटक-७ मंडळाची यादी

अ. क्र.	जिल्हा	महानगरपालिका	नगरपालिका	नगरपंचायत	कटकमंडळ
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१	मुंबई शहर	१. बृहन्मुंबई	..	..	..
२	मुंबई उपनगर	..	..	..	..
३	ठाणे	(१) ठाणे (२) नवी मुंबई (३) कल्याण-डोंबिवली, (४) उल्हासनगर (५) मिरा- भाईंदर (६) भिवंडी-निजामपूर (७) वसई-विरार.	(१) अंबरनाथ, (२) बदलापूर	..	..
३	रायगड	..	(१) अलिबाग (२) उरण (३) पनवेल (४) माथेरान (५) खोपोली (६) पेण (७) रोहा-अष्टमी (८) महाड (९) श्रीवर्धन (१०) मुरुड (११) कर्जत.	..	..
४	रत्नागिरी	..	(१) रत्नागिरी (२) खेड (३) चिपळूण (४) राजापूर.	दापोली	..
५	सिंधुदुर्ग	..	(१) मालवण (२) सावंतवाडी (३) वेंगुर्ला.	कणकवली	..
६	पालघर	..	(१) जव्हार (२) डहाणू (३) पालघर	..	..
	मुंबई विभाग	८	२३	२	..
६	नाशिक	(१) नाशिक (२) मालेगाव	(१) भगूर (२) त्र्यंबक (३) सटाणा (४) मनमाड (५) नांदगांव (६) येवला (७) सिन्नर (८) इगतपूरी.	..	(१) देवळाली
७	धुळे	(१) धुळे ..	(१) शिरपूर-वरसादे (२) दौडाइचा- वाजवडे.	..	..
८	नंदुरबार	..	(१) नंदुरबार (२) शहादा (३) तळोदा (४) नवापूर.	..	..
९	जळगांव	(१) जळगांव	(१) चोपडा (२) जामनेर (३) यावल (४) फैजपूर (५) रावेर (६) सावदा (५) भुसावळ (८) पाचोरा (९) पारोळा (१०) धरणगांव (११) एरंडोल (१२) अमळनेर (१३) भडगांव (१४) चाळीसगांव.	..	..
१०	अहमदनगर	(१) अहमदनगर	(१) राहुरी (२) देवळाली-प्रवरा (३) श्रीरामपूर (४) पाथर्डी (५) श्रीगोंदा (६) संगमनेर (७) कोपरगांव (८) राहतापिंपळर.	(१) शिर्डी	(१) अहमदनगर
	नाशिक विभाग	५	३६	१	२

परिशिष्ट-१-पुढे चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
११	पुणे	(१) पुणे (२) पिंपरी-चिंचवड	(१) आळंदी (२) जुन्नर (३) शिरूर (४) दौंड (५) इंदापूर (६) बारामती (७) सासवड (८) जेजुरी (९) भोर (१०) लोणवळा (११) तळेगांवदाभाडे.	..	(१) पुणे (२) खडकी (३) देहूरोड
१२	सातारा	..	(१) सातारा (२) वाई (३) रहीमतपुर (४) म्हसवड (५) फलटण (६) कराड (७) महाबळेश्वर (८) पाचगणी.	(१) मलकापूर	..
१३	सांगली	(१) सांगली-मिरज-कुपवाड	(१) तासगांव (२) विटा (३) उरुण- इस्लामपूर (४) आष्टा.	..	..
१४	सोलापूर	(१) सोलापूर	(१) वाशी (२) अक्कलकोट (३) मैदर्गी (४) दुधणी (५) मंगळवेढा (६) पंढरपूर (७) सांगोला (८) करमाळा (९) कुर्डूवाडी.	..	..
१५	कोल्हापूर	(१) कोल्हापूर	(१) पन्हाळा (२) इचलकरंजी (३) वडगांव-कसबा (४) जयसिंगपूर (५) कुरुंदवाड (६) कागल (७) मुरगुड (८) गडहिंगलज (९) मलकापूर.	..	..
पुणे विभाग		५	४१	१	३
१६	औरंगाबाद	(१) औरंगाबाद	(१) खुलताबाद (२) कन्नड (३) सिल्लोड (४) पैठण (५) गंगापूर (६) वैजापूर.	..	(१) औरंगाबाद
१७	जालना	..	(१) जालना (२) भोकरदन (३) परतुर (४) अंबड.	..	..
१८	परभणी	(१) परभणी	(१) पूर्णा (२) जितुर (३) गंगाखेड (४) सोनपेठ (५) सेलू (६) मानवत (७) पाथरी.	..	..
१९	बीड	..	(१) बीड (२) गेवराई (३) माजलगांव (४) परळी (५) अंबेजोगाई (६) धारुर.	(१) केज	..
औरंगाबाद विभाग		२	२३	१	१
२०	लातूर	(१) लातूर	(१) अहमदपूर (२) उदगीर (३) निलंगा (४) औसा.	..	..
२१	उस्मानाबाद	..	(१) उस्मानाबाद (२) कळंब (३) मुरुम (४) उमरगा (५) तुळजापूर (६) नळदुर्गा (७) परांडा (८) भूम.	..	..
२२	हिंगोली	..	(१) हिंगोली (२) बसमतनगर (३) कळमनुरी.	..	..
२३	नांदेड	(१) नांदेड-वाघाला	(१) मुदखेड (२) हदगांव (३) किनवट (४) पेठ-उमरी (५) धरमाबाद (६) कुंदलवाडी (७) बिलोली (८) देगलुर (९) मुखेड (१०) कंधार (११) लोहा (१२) भोकर.	..	..
लातूर विभाग		२	२७	..	..

परिशिष्ट-१-समाप्त

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
२४	अमरावती	(१) अमरावती	(१) शेदुरजणा (२) मोर्शी (३) दत्तपूर-धामणगाव (४) दर्यापूर-बानोसा (५) वरुड (६) अंजनगांव (७) चिखलदरा (८) अचलपूर (९) चांदूरबाजार (१०) चांदूररेल्वे.	..	..
२५	अकोला	(१) अकोला	(१) अकोट (२) मुर्तिजापूर (३) पातूर (४) बाळापूर (५) तेलहारा.		
२६	वाशिम	..	(१) कारंजा (२) वाशिम (३) मगरुळपिर (४) रिसोद.		
२७	बुलढाणा	..	(१) बुलढाणा (२) मलकापूर (३) नांदुरा (४) जलगांव-जामोद (५) शेगांव (६) खामगांव (७) चिखली (८) मेहकर (९) लोणार (१०) सिंदखेडराजा (११) देऊळगांवराजा.	..	..
२८	यवतमाळ	..	(१) यवतमाळ (२) वणी (३) पांढरकवडा (४) घांटजी (५) उमरखेड (६) पुसद (७) दिग्रस (८) दारव्हा (९) नेर.	..	..
अमरावती विभाग		२	३९	..	..
२९	नागपूर	(१) नागपूर	(१) सावनेर (२) खापा (३) रामटेक (४) कामठी (५) उमरेड (६) काटोल (७) नरखेड (८) मोव्हाड (९) कळमेश्वर (१०) मोहपा.	..	(१) कामठी
३०	वर्धा	..	(१) वर्धा (२) सिंदी (३) हिंगणघाट (४) पुलगांव (५) देवळी (६) आर्वी	..	..
३१	गोंदिया	..	(१) गोंदिया (२) तिरोरा	..	..
३२	भंडारा	..	(१) भंडारा (२) तुमसर (३) पवनी	..	..
३३	चंद्रपूर	(१) चंद्रपूर	(१) बल्हारपूर (२) वरोरा (३) ब्रह्मपूरी (४) मुल (५) राजुरा (६) भद्रावती.	..	..
३४	गडचिरोली	..	(१) गडचिरोली (२) देसाईगंज	..	..
नागपूर विभाग		२	२९	..	१
एकूण महाराष्ट्र		२६	२१९	५	७

परिशिष्ट-२

महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय एकूण-२७८ गणना शहरांची यादी

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	गणना शहराचे नाव
(१)	(२)	(३)
१	मुंबई	..
२	मुंबई उपनगर	..
३	ठाणे	(१) चिंचणी (२) विक्रमगड (३) कुडूस (४) वाडा (५) काटकर (६) बोईसर (७) सलवाड (८) दांडी (९) खैरा (१०) सरावली (११) मानोर (१२) शिरगांव (१३) उमरपाडा-नांदे (१४) तारापूर (१५) पास्थळ (१६) चंद्रपाडा (१७) पडघा (१८) शेलार (१९) खोणी (२०) महापोली (२१) बोरीवली तर्फे राहुर (२२) कांबे (२३) कटाई (२४) कारीवली (२५) खारबाव (२६) राहाल (२७) पुर्णे (२८) कल्हेर (२९) कोण (३०) कसारा बु. २ (३१) शहापूर (३२) वाशिंद (३३) खर्डी (३४) गोटेघर (३५) आसनगांव (३६) कांबे (३७) म्हारल बु. २ (३८) वांगणी (३९) मुरबाड.
४	रायगड	(१) केंगांव (२) नवघर (३) चांजे (४) जसई (५) तळोदे पाचंद (६) खारघर (७) नवी मुंबई (पनवेल-रायगड) (८) पाली-देवड (९) वडघर (१०) ओवले (११) काळुंद्रे (१२) नेरळ (१३) आंबिवली तर्फे वाखल (१४) मोहपाडा एलियास वासंबे (१५) रीस (१६) दादर (१७) झोटरपाडा (१८) आंबेपूर (१९) चेंधारे (२०) कुरुळ (२१) नागोठणे (२२) भुवनेश्वर (२३) धटाउ (२४) उतेखोल (२५) गारेगांव (२६) बोरली पंचता (२७) म्हासला (२८) नादगांव तर्फे बिरवाडी (२९) बिरवाडी (३०) पोलादपूर (३१) पाली.
५	रत्नागिरी	(१) जिंभावणे (२) जळगांव (३) दाभोळ (४) खेडी (५) मौजे अंजनवेल (६) झडगाव (७) नाचणे (८) कार्ले (९) कुवरभव (१०) देवरूख (११) लांजा.
६	सिंधुदुर्ग	(१) कलमेठ (२) कुडाळ (३) माजगांव (४) बंदा
७	नाशिक	(१) सुरगणा (२) ज्ञाने (३) सोयगाव (४) संगमेश्वर (५) मालढे (६) चांदवड (७) समागाव (८) विल्होळी (९) सासारी (१०) एकलहरे (११) घोटी बु. २ (१२) ओझर (१३) लासलगाव (१४) पिंपळगाव नजिक.
८	धुळे	(१) निजामपूर (२) साक्री (३) वलवाडी (४) मैहींदले (५) आवधा
९	नंदुरबार	(१) खापर (२) अक्कलकुवा (३) मकराणीफली (४) वडफल्ल्या (५) खांडबरा
१०	जळगांव	(१) निभोरे बु. २ (२) कंदारी (३) वरणगाव (४) टाकळी प्रगाणे चाळीसगाव (५) पाचोरा ग्रा.
११	अहमदनगर	(१) राजूर (२) घुलेवाडा (३) नागापूर (४) बुऱ्हाणपूर (५) नागरदेवळे (६) दरेवाडी (७) कर्जत (८) जामखेड.
१२	पुणे	(१) मंचर (२) कोरेगाव भिमा (३) सणसवाडी (४) राजगुरुनगर (खेड) (५) चाकण (६) खराबवाडी (७) नाणेकरवाडी (८) मेंढाकरवाडी (९) वडगाव (१०) खडकाळे (११) कुसगाव बु. २ (१२) हिंजवडी (१३) पिरंगुट (१४) देहू (१५) वाघोली (१६) येवलेवाडी (१७) दौंड (१८) शिवतक्रार (निरा) (१९) जलोची.
१३	सातारा	(१) सोनगीरवाडी (ग्रामीण) (२) लोणंद (३) कोल्की (४) कोरेगाव (५) खेड (६) करंजे तर्फे सातारा (७) गोडोली (८) कोडोली (९) मेढा (१०) पाटण (११) हजारमाची (१२) सैदापूर (१३) कराड (ग्रामीण).
१४	सांगली	(१) बुधगाव (२) माधवनगर
१५	सोलापूर	(१) नातेपुते (२) अकलूज (३) संग्रामपूर
१६	कोल्हापूर	(१) वाडी रत्नागिरी (२) कोरोची (३) कबनूर (४) हुपरी (५) उजळवाडी (६) गांधीनगर (७) उचगाव (८) पाचगाव (९) मोरेवाडी (१०) गोकूळ शिरगाव (११) तांबगाव (१२) कळंबे तर्फे ठाणे (१३) आजरा.
१७	औरंगाबाद	(१) वाडगांव कोल्हाटी (२) सातारा (३) पंढरपूर (४) आंतपूर (५) हरसूल (६) रांजनगाव (६) वळूज बु. २ (८) चितेगाव.

(१)	(२)	(३)
१८	जालना	..
१९	परभणी	..
२०	बीड	(१) आष्टी (२) बीड (ग्रामीण)
२१	लातूर	(१) लातूर (२) उदगीर
२२	उस्मानाबाद	..
२३	हिंगोली	..
२४	नांदेड	(१) गोकुंदा (२) वाजेगाव (३) ढाणेगाव (४) बळीरामपूर
२५	अमरावती	(१) धारणी
२६	अकोला	(१) उमरी प्रमाणे अकोला (२) उमरी प्रमाणे बाळापूर (३) शिवार (४) शिवाणी (५) मलकापूर (६) खडकी बु. २.
२७	वाशिम	..
२८	बुलढाणा	(१) सुंदरखेड
२९	यवतमाळ	(१) पिंपळगाव (२) यवतमाळ ग्रा. (३) वाघापूर (४) लोहारा (५) उमरसारा (६) वडगावरोड (७) देवगिरी (८) श्रीरामपूर (९) राजूर.
३०	नागपूर	(१) बाम्हणी (२) वाघोडा (३) वलाणी (४) सिल्लेवाडा (५) चंदकापूर (६) चिंचोली (७) टेकाडी (८) कहाण-पिंपरी (९) कंद्री (१०) कांद्री (११) मौदा (१२) म्हादुला (१३) कोराडी (१४) येरखेडा (१५) भोकर (१६) नरसाळा (१७) हडकेश्वर बु. २ (१८) बोरखेडी (१९) बोरी (२०) वाडी (२१) दावलामेटी (२२) सोनेगांव-निपाणी (२३) निलडोह (२४) दिगडोह (२५) वानडोंगरी (२६) वर्धमान (२७) नागलवाडी (२८) इसासाणी (२९) टाकळघाट.
३१	वर्धा	(१) पिंपरी (२) शिंदी तर्फे हिंदागर (३) वरुड (४) मासला (५) नलवाडी (६) बोरगाव-मेघे (७) सावंगी-मेघे.
३२	भंडारा	(१) चिखला (२) वारथी (३) ठाणा (४) शहापूर (५) बेला (६) गणेशपूर (७) सावरी-जवाहरनगर (८) साकोली (९) मुरमाडी.
३३	गोंदिया	(१) कुडवा (२) कटंगी-काला (३) फुलचूर (४) खामारी (५) आमगाव बु. २ (६) रिशमा (७) आमगांव खुर्द (८) देवरी.
३४	चंद्रपूर	(१) शिवाजीनगर (२) कोंडूमाळ (३) दुर्गापूर (४) उर्जनगर (५) तादळी (६) पाडोळी (७) घुगस (८) नाकोडा (९) नांदगापोडे (१०) विसापूर (११) अवलपूर (१२) नंदा (१३) चांदूर (१४) सास्ती (१५) धोपटला (१६) गोंदपिंपरी.
३५	गडचिरोली	(१) कुरखेडा (२) आष्टी (३) अहेरी (४) सिरोंचा रेल्वे.

परिशिष्ट-३

२० वी पशुगणना २०१७ अंतर्गत राज्यस्तरिय, आयुक्तालयस्तरिय, प्रादेशिकस्तरिय, जिल्हास्तरिय, तालुकास्तरिय, मुंबई शहर/उपनगर जिल्हास्तरिय इत्यादी प्रशासकीय कामकाज करण्यासाठी व संनियंत्रण करण्यासाठी समित्या पुढीलप्रमाणे गठित करण्यात येत आहे.

शासनस्तरिय समन्वय व संनियंत्रण समिती :-

(१)	सचिव, कृषि व पदुम, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई	..	..	अध्यक्ष
(२)	सचिव, ग्रामविकास, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई	..	..	सदस्य
(३)	सचिव, नगरविकास, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई	..	..	सदस्य
(४)	आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई-१	..	..	सदस्य

(५) आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१	..	..	सदस्य
(६) आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	..	..	सदस्य
(७) आयुक्त, दुग्ध विकास विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	..	..	सदस्य
(८) संचालक, नगरपालिका प्रशासन, वरळी, मुंबई	..	..	सदस्य
(९) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	..	..	सदस्य
(१०) उपसचिव, पदुम, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई	..	..	सदस्य-सचिव

समितीचे कार्य.—शासनस्तरावर पशुगणनेचे समन्वय व संनियंत्रण करणे.

राज्यस्तरिय समन्वय व संनियंत्रण समिती :—

(१) आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	..	..	अध्यक्ष
(२) अतिरिक्त आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	..	..	सह अध्यक्ष
(३) अपर संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	..	..	सदस्य
(४) सहआयुक्त, मत्स्य व्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	..	..	सदस्य
(५) सहआयुक्त (मुख्यालय), पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	..	..	सदस्य
(६) उप आयुक्त, पशुसंवर्धन (नियोजन व अंदाज)	..	..	सदस्य
(७) उप आयुक्त, पशुसंवर्धन (रोग नियंत्रण)	..	..	सदस्य
(८) उप आयुक्त, पशुसंवर्धन (पशुधन व कुक्कुट)	..	..	सदस्य
(९) उप संचालक, पशुसंवर्धन, (वैरण विकास)	..	..	सदस्य
(१०) उपसंचालक, (सांख्यिकी) पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	..	..	सदस्य-सचिव

राज्यस्तरिय समितीमार्फत खालील बाबींवर कामकाज व संनियंत्रण करण्यात येईल :—

- (१) राज्यस्तरावरून २० व्या पशुगणनेच्या क्षेत्रिय कामाचे नियंत्रण करणे.
- (२) विभागीय/जिल्हास्तरावर स्थापन केलेल्या समित्यांच्या कामाचा आढावा घेणे.
- (३) बैठकीचे इतिवृत्त वेळोवेळी केंद्र व राज्य शासनास सादर करणे.
- (४) विभागीय/जिल्हास्तरिय समितीकडून तक्रार निवारण्याचा आढावा घेणे.
- (५) पर्यवेक्षणाचे व गणनेनंतरच्या प्रपत्र तपासणीचा आढावा घेणे.

प्रादेशिक स्तरावर समन्वय व संनियंत्रण समिती :—

(१) प्रादेशिक पशुसंवर्धन सह आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य,	..	..	अध्यक्ष
(२) प्रादेशिक सहसंचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय	..	..	सदस्य
(३) प्रादेशिक उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय महाराष्ट्र राज्य	..	..	सदस्य
(४) प्रभारी अधिकारी, महानगरपालिका (सर्व)	..	..	सदस्य
(५) सहायक आयुक्त, प्रादेशिक पशुसंवर्धन सह आयुक्त कार्यालय	..	..	सदस्य-सचिव

प्रादेशिकस्तरावरील समितीमार्फत खालीलप्रमाणे कामे करण्यात येतील :—

- (१) प्रादेशिक स्तरावरील २० व्या पशुगणनेच्या कामाचे नियंत्रण करणे.
- (२) जिल्हास्तरावर/तालुकास्तरावर स्थापन केलेल्या समित्यांच्या कामाचा आढावा घेणे.
- (३) सदरहू बैठकीचे इतिवृत्त वेळोवेळी आयुक्त कार्यालयास सादर करणे.
- (४) गणनेच्या पर्यवेक्षणाच्या कामाचा आढावा घेणे.
- (५) जिल्ह्यातील व तालुक्यातील तक्रारी, निधी वितरण, प्रपत्र वाटप, पर्यवेक्षण, प्रगणकांच्या नेमणुका, पर्यवेक्षकांच्या नेमणुका यांचा आढावा घेणे.
- (६) पशुगणनेची प्रसिद्धी—दूरदर्शन, दैनिके, आकाशवाणी इत्यादीबाबत आढावा घेणे.

जिल्हास्तरावरील समन्वय व संनियंत्रण समिती :—

(१) जिल्हाधिकारी	..	..	अध्यक्ष
(२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	..	..	सह अध्यक्ष
(३) आयुक्त, म.न.पा. (जिल्ह्यातील सर्व)	..	..	सदस्य
(४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, कटक मंडळे (जिल्ह्यातील सर्व)	..	..	सदस्य
(५) मुख्य अधिकारी, नगरपरिषद/नगरपालिका (जिल्ह्यातील सर्व)	..	..	सदस्य
(६) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद	..	..	सदस्य
(७) सहायक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय	..	..	सदस्य
(८) जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी	..	..	सदस्य
(९) जिल्हा माहिती अधिकारी	..	..	सदस्य
(१०) जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त	..	..	सदस्य-सचिव

जिल्हास्तरावरील समितीने करावयाची कामे :—

- (१) गणनेसाठी कुटुंब संख्या निश्चित करून प्रमाणित करणे, प्रगणकांच्या नेमणुका, पशुगणनेची प्रपत्रे वाटप, प्रत्यक्ष पशुगणना याबाबत समन्वय व आढावा घेणे.
- (२) प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा आढावा घेणे.
- (३) गणनेच्या व पर्यवेक्षणाच्या कामाचे निरीक्षण करणे.
- (४) प्रगणक/पर्यवेक्षक मानधन निधी वितरण करणे व निधी वितरणाची खात्री करणे.
- (५) गणनेनंतरच्या १० टक्के प्रपत्र तपासणीचा आढावा घेणे.
- (६) तालुकास्तरीय तक्रार निवारणाचा आढावा घेणे.

तालुकास्तरावरील समन्वय व संनियंत्रण समिती :—

(१) तहसीलदार	..	..	अध्यक्ष
(२) गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	..	..	सह अध्यक्ष
(३) सहायक आयुक्त, तालुका लघु पशुचिकित्सालय	..	..	सदस्य
(४) प्रभारी अधिकारी (नगरपालिका/महानगरपालिका)	..	..	सदस्य
(५) कार्यकारी अधिकारी (कटक मंडळे)	..	..	सदस्य
(६) पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार)	..	..	सदस्य-सचिव

तालुकास्तरावरील समितीने करावयाची कामे :—

- (१) प्रगणकांच्या/पर्यवेक्षक नेमणुका, प्रशिक्षण, प्रपत्र व सूचना पुस्तिकेचे वाटप इत्यादींचा आढावा घेणे.
- (२) प्रत्यक्ष कार्यक्षेत्रात पशुगणना कालावधीमध्ये गणना सुरू झाल्याची खात्री करणे.
- (३) पशुगणनेच्या कामाचे समन्वय ठेवणे.
- (४) २० वी पशुगणना १०० टक्के यशस्वी होईल त्या दृष्टीने प्रयत्न करणे.
- (५) गणनेचा व पर्यवेक्षणाच्या कामाचा आढावा घेणे.
- (६) तक्रार निवारण कामाचा आढावा घेणे.

मुंबई शहर/उपनगर जिल्हास्तरिय समन्वय व संनियंत्रण समिती :—

(१) जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर	..	..	अध्यक्ष
(२) जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर	..	..	सह अध्यक्ष
(३) प्रादेशिक पशुसंवर्धन सह आयुक्त, मुंबई	..	..	सदस्य
(४) प्रभारी अधिकारी, महानगरपालिका, मुंबई (सर्व)	..	..	सदस्य
(५) उप आयुक्त, पशुसंवर्धन, (गुणनियंत्रण) मुंबई	..	..	सदस्य-सचिव

सदरील समितीमार्फत करावयाची कामे :—

- (१) प्रभारी अधिकाऱ्याच्या नेमणुका, प्रगणकांच्या नेमणुका, पशुगणनेची प्रपत्रे वाटप, प्रशिक्षण तसेच प्रत्यक्ष पशुगणना याबाबतचा आढावा घेणे.
- (२) २० वी पशुगणना १०० टक्के यशस्वी होईल त्या दृष्टीने प्रयत्न करणे.
- (३) पशुगणनेचा अहवाल राज्यस्तरावर पाठविण्याबाबत समन्वय साधणे.
- (४) मानधन वाटपाबाबत आढावा घेणे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

श. मा. साठे,
शासनाचे उप सचिव.

AGRICULTURE, ANIMAL HUSBANDRY, DAIRY DEVELOPMENT AND FISHERIES DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032. dated 1st October 2016.

Notification for **20th Livestock Census 2017**

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ZILLA PARISHAD AND PANCHAYAT SAMITI ACT, 1961.

No. PAVIA-2016/C.R.129/ADF-3.—As per the instructions of Government of India, the State Government of Maharashtra has decided to hold 20th quinquennial Census of Livestock, Poultry, Fisheries and equipments used in Livestock Sector, 2017 in the State with 15th October, 2017 as the reference date. Period of **20th Livestock Census 2017** will be from **16th July, 2017 to 15th October, 2017**. The Commissioner, Animal Husbandry, Maharashtra State, Pune is declared as the **State Livestock Census Officer** and he is authorized to take all necessary steps to carry out the census. To facilitate the work of livestock census he will be assisted on day to day basis by Additional Commissioner Animal Husbandry. The Deputy Director (Statistics) will act as **Co-ordination Officer** for the census activities. Likewise, officials and staff of following offices will also assist in the census operations:

Commissioner Agriculture, Commissioner Fisheries, Commissioner Dairy Development, Municipal Commissioner of Municipal Corporations, District Collectors, Chief Executive Officer of Zilla Parishads, Director of Economics and Statistics, Chief Executive Officer of Cantonment Boards, Block Development Officers, Chief Officer of Municipal Councils and District Statistical Officers.

1. Administrative hierarchy for the livestock census

The Municipal Commissioner of Municipal Corporation is entrusted the responsibility of carrying out census operations in his area. The in-charge officer for census operation appointed by the Municipal Commissioner will be designated as **Charge Officer**. The Charge Officer will appoint enumerators in his jurisdiction.

The Regional Joint Commissioner of Animal Husbandry is declared as **Regional Monitoring Officer**. He has been given the entire responsibility to carry out census operations in his administrative jurisdiction. He shall also maintain regular coordination with Municipal Commissioners.

Deputy Commissioner (Quality control), Mumbai is declared as **District Livestock Census Officer for Mumbai city & Mumbai suburban** district. The municipal commissioner of Brihanmumbai Municipal Corporation will appoint **Charge Officer**, who in turn will appoint enumerators. District Livestock Census Officer for Mumbai City district & Mumbai Suburban district will coordinate the work of Mumbai city & Mumbai suburban district.

District Deputy Commissioner of Animal Husbandry, is designated as District Livestock Census Officer and is in charge of the Census work including all its operations in his district. The District Animal Husbandry Officer, Zilla Parishad is declared as **Nodal Officer** for the district. He will assist the District Livestock Census Officer in enumerator appointments and other census activities. The Livestock Development Officer (Extension) is declared as **Taluka Monitoring Officer** of Livestock Census and he is in-charge of all census operations in his respective Block or Panchayat Samiti area. The District Deputy Commissioner of Animal Husbandry has been given the authority to appoint enumerators with the help of District Animal Husbandry Officer of Zilla Parishad & Livestock Development Officer (Extension).

The District Deputy Commissioner of Animal Husbandry in consultation with the Municipal Councils & Cantonment Boards will appoint Charge Officer, who in turn will appoint enumerators. The responsibility to conduct and complete census operations in Municipal Councils and Cantonment Boards will be on these Charge Officers.

The enumeration work of 20th Livestock Census should be given to trained & skilled veterinary professionals like veterinary degree/diploma holders, veterinary students, veterinary retired staff and veterinary private practitioners etc.

2. Appointment of Enumerators

Government/Local body employees of Department of Animal Husbandry should be preferred for enumerators. If Government/Local body employees are not sufficient as per the GOI norms then the required remaining appointments are to be made from veterinary professionals like veterinary degree/diploma holders, veterinary students, veterinary retired staff and veterinary private practitioners etc. As per the instructions from GOI, in no case the census shall be conducted with the help of persons who have no experience in Livestock sector.

Terms & conditions for the appointments of enumerators, other than the Government employees—

1. Applications will be invited in concerned veterinary dispensary and qualified candidates will be appointed by District Census Officer/ Charge Officer in accordance with the number of households in their areas, as per the GOI norms.
2. The appointment of enumerator is temporary and is only to be made for the purpose of livestock census.
3. After completion of census, he will have no right to claim for Government service
4. For each household enumerated, the enumerator will be given honorarium as per the Government sanctioned rate.
5. Enumerator will not be entitled for T.A. and D.A. for the census work.
6. Enumerator will have to undergo training before starting the census work.

The responsibility of Livestock Census operation to be carried out by enumerators in the region of Municipal Corporations-26, Municipal Councils-219/Nagar Parishads-05, Cantonment Boards-07 (list enclosed in the ANNEXURE-1) and Census Towns-378 (list enclosed in the ANNEXURE-2) lies with the Municipal Commissioner, Chief Officer of Municipal Councils, Chief Executive Officer of Cantonment Boards and Livestock Development Officers (Extension) respectively.

3. Supervisory Framework

Supervisory work is to be completed in stipulated timeframe as per the instructions given by the Commissioner of Animal Husbandry or the State Livestock Census Officer, which include the instructions given by GOI :—

(a) The supervision of census enumeration in urban area should be done by officers and senior employees of Municipal Corporation, Municipal Council and Cantonment Board.

(b) In the region where the responsibility of census enumeration lies with the District Deputy Commissioner of Animal Husbandry and Livestock Development Officer (Extension) Panchayat Samiti, the supervisory work will be carried out by officers and senior employees of Animal Husbandry & Fisheries Department. The In-charge of the veterinary dispensaries will inspect the enumerators' work daily in his operation area.

(c) The District Deputy Commissioner of Animal Husbandry *i.e.* the *ex-officio* District Livestock Census Officer will ensure the correctness of census work at each stage in training, actual census operation, submission of completed schedules, data collection, report submissions and other related activities. He will be guided by Additional Commissioner of Animal Husbandry, Regional Joint Commissioners of Animal Husbandry and Dy. Director (Statistics) of Animal Husbandry. He will be assisted by District Animal Husbandry Officer, Zilla Parishad with its staff.

(d) The following district level officers will do post enumeration checks of 10% schedules :—

- (i) Officers and senior employees of Directorate of Economics and Statistics (2%).
- (ii) District Deputy Commissioner of Animal Husbandry (3%).
- (iii) District Animal Husbandry Officer (3%).
- (iv) Assistant Commissioner of fisheries (2%).

Excluding the above, state-level 2% schedules will be inspected by officers/senior employees from Commissionerate of Animal Husbandry (1%) and office of the Regional Joint Commissioner of Animal Husbandry (1%).

As stated in Annexure 3, Monitoring and coordination committees are established at Government level, state level, district level and taluka level to monitor progress of census operations and to ensure 100% enumeration.

ANNEXURE- I

List of Municipal Corporations-26, Municipal Councils-219, Nagar Parishads-5 and Cantonment Boards-7 of Maharashtra State

Sr. No.	District	Municipal Corporation	Municipal Council	Nagar Parishad	Cantonment Boards
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	Gr.Mumbai	(1) Brihan Mumbai (2) Mumbai Suburban	..	..	..
2	Thane	(1) Thane (2) Navi Mumbai (3) Kalyan-Dombivali (4) Ulhasnagar (5) Mira-Bhyindar (6) Bhiwandi-Nizampur (7) Vasai-Virar.	(1) Dahanu (2) Jawahar (3) Ambarnath (4) Badalapur (5) Palghar.	..	..
3	Raigad	..	(1) Alibag (2) Uran (3) Panvel (4) Matheran (5) Khopoli (6) Pen (7) Roha-Astami (8) Mahad (9) Shrivardhan (10) Murud (11) Karjat.	..	..
4	Ratnagiri	..	(1) Ratnagiri (2) Khed (3) Chiplun (4) Rajapur.	(1) Dapoli	..
5	Sindhudurg	..	(1) Malvan (2) Sawantwadi (3) Vengurla.	(1) Kankavli	..
MUMBAI DIVISION		8	23	2	0
6	Nashik	(1) Nashik (2) Malegaon.	(1) Bhagur (2) Trimbak (3) Satana (4) Manmad (5) Nandgaon (6) Yawala (7) Sinnar (8) Igatpuri.	..	(1) Deolali
7	Dhule	(1) Dhule	(1) Shirpur-Varsade (2) Doundicha-Vazvade	..	..
8	Nandurbar	..	(1) Nandurbar (2) Shahada (3) Taloda (4) Navapur	..	..
9	Jalgaon	(1) Jalgaon	(1) Chopada (2) Jamner (3) Yawal (4) Faijpur (5) Raver (6) Savada (7) Bhusaval (8) Pachora (9) Parola (10) Dharangaon (11) Yarnadol (12) Amalner (13) Bhadgaon (14) Chalisgaon	..	..
10	Ahmednagar	(1) Ahmednagar	(1) Rahuri (2) Devlali-Pravra (3) Shrirampur (4) Pathardi (5) Shrigonda (6) Sangamner (7) Kopargaon (8) Rahata Pimpal	(1) Shirdi	(1) Ahmednagar.
NASHIK DIVISION		5	36	1	2

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
11	Pune	(1) Pune (2) Pimpri-Chinchwad	(1) Alandi (2) Junnar (3) Shirur (4) Dound (5) Indapur (6) Baramati (7) Saswad (8) Jejuri (9) Bhore (10) Lonavala (11) Talegaon-Dabhade	..	(1) Pune (2) Khadaki (3) Dehuraod
12	Satara	..	(1) Satara (2) Wai (3) Rahimatpur (4) Mhaswad (5) Phaltan (6) Karad (7) Mahabaleshwar (8) Pachgagi	(1) Malkapur ..	
13	Sangli	(1) Sangli-Miraj-Kupwad	(1) Tasgaon (2) Vita (3) Uran-Islampur (4) Ashta	..	..
14	Solapur	(1) Solapur	(1) Barshi (2) Akkalkot (3) Maidargi (4) Dudhani (5) Mangalwade (6) Pandharpur (7) Sangola (8) Karmala (9) Kurduwadi	..	..
15	Kolhapur	(1) Kolhapur	(1) Panhala (2) Ichalkarnji (3) Vadgaon-Kasba (4) Jaisingpur (5) Kurundwad (6) Kagal (7) Murgud (8) Gadhinglaj (9) Malkapur	..	..
PUNE DIVISION		5	41	1	3
16	Aurangabad	(1) Aurangabad	(1) Khultabad (2) Kannad (3) Sillod (4) Paithan (5) Gangapur (6) Vaijapur	..	(1) Aurangabad
17	Jalana	..	(1) Jalana (2) Bhokardan (3) Partur (4) Ambad	..	..
18	Parbhani	..	(1) Parbhani (2) Purna (3) Gintur (4) Gangakhed (5) Sonpeth (6) Selu (7) Manvat (8) Pathari	..	..
19	Beed	..	(1) Beed (2) Gevrai (3) Majalgaon (4) parali (5) Ambejogai (6) Dharur	(1) Kej	..
AURANGABAD DIVISION		1	24	1	1

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
20	Latur	(1) Latur	(1) Ahmadpur (2) Udgir (3) Nilanga (4) AUSA	..	..
21	Osmanabad	..	(1) Osmanabad (2) Kalamb (3) Murum (4) Umarga (5) Tuljapur (6) Naldurga (7) Paranda (8) Bhum	..	..
22	Hingoli	..	(1) Hingoli (2) Basmatnagar (3) Kalamnuri	..	..
23	Nanded	(1) Nanded-Waghela	(1) Mudkhed (2) Hadgaon (3) Kinvat (4) Peth Umari (5) Dharmabad (6) Kundalwadi (7) Biloli (8) Deglur (9) Mukhed (10) Kandhar (11) Loha (12) Bhokar	..	..
LATUR DIVISION		2	27	..	..
24	Amravati	(1) Amravati	(1) Shendurjana (2) Morshi (3) Dattapur Dhamangaon (4) Daryapur-Banosa (5) Varud (6) Anjangaon (7) Chikhaldara (8) Achalpur (9) Chandurbazar (10) Chandur railway	..	..
25	Akola	(1) Akola	(1) Akot (2) Murtijapur (3) Patur (4) Balapur (5) Telhara	..	..
26	Washim	..	(1) Karanja (2) Washim (3) Manglurpir (4) Risod	..	..
27	Buldhana	..	(1) Buldhana (2) Malkapur (3) Nandura (4) Jalgaon-jamod (5) Shegaon (6) Khamgaon (7) Chikhali (8) Mehkar (9) Lonar (10) Sindkhedraja (11) Deulgaonraja.	..	..
28	Yawatmal	..	(1) Yawatmal (2) Vani (3) Pandharkavada (4) Ghatanji (5) Umardhed (6) Pusad (7) Digras (8) Darvha (9) Ner	..	..
AMRAVATI DIVISION		2	39	..	..
29	Nagpur	(1) Nagpur	(1) Savner (2) Khapa (3) Ramtek (4) Kamthi (5) Umred (6) Katol (7) Narkhed (8) Movhad (9) Kalmeshwar (10) Mohapa.	..	(1) Kamtee

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
30	Wardha ..		(1) Vardha (2) Sindhi (3) Hinganghat (4) Pulgaon (5) Devli (6) Arvi.	..	..
31	Gondia ..		(1) Gondia (2) Tirora	..	..
32	Bhandara ..		(1) Bhandara (2) Tumsar (3) Pavani	..	..
33	Chandrapur (1) Chandrapur		(1) Balharpur (2) Varora (3) Bramhanpuri (4) Mul (5) Raura (6) Bhadravati	..	..
34	Gadchiroli ..		(1) Gadchiroli (2) Desaiganj	..	..
	NAGPUR DIVISION	2	29	..	1
	Maharashtra Total	26	219	5	7

ANNEXURE-2

List of 278-Census Towns of Maharashtra State.

Sr. No.	District	Name of Census Town
(1)	(2)	(3)
1	Mumbai	..
2	Mumbai Suburban	..
3	Thane	(1) Chinchani(CT) (2) Vikramgad (3) Kudus (4) Vada (5) Katkar (6) Boisar (7) Salwad (8) Dandi (9) Khaira (10) Saravali (11) Manor (12) Shirgaon (13) Umbar Pada Nanadade (14) Tarapu (15) Pasthal (16) Chandrapada (17) Padagha (18) Shelar (19) Khoni (20) Mahapoli (21) Borivali Tarfe Ratur (22) Kambe (23) Katai (24) Karivali (25) Kharkhamb (26) Rahal (27) Purne (28) Kalher (29) Kon (30) Kasara Budruk (31) Shahapur (32) Vashind (33) Khardi (34) Gothehar (35) Asangaon (36) Kambe (37) Mharal Budruk (38) Wangani (39) Murbad.
4	Raigad	(1) Kegaon (2) Navghar (3) Chanje (4) Jasai (5) Talode Pachand (6) Kharghar (7) Navi Mumbai (Panvel, Raigad) (8) Pali Devad (9) Vadghar (10) Owale (11) Kalundre (12) Neral (13) Ambivali Tarf Wankha (14) Mohpada <i>Alias</i> Wasambe (15) Ris (16) Dadar (17) Zotirpada (18) Ambepur (19) Chendhare (20) Kural (21) Nagothane (22) Bhuvaneshwar (23) Dhatau (24) Utekhhol (25) Garegaon (26) Borali Panchata (27) Mhasala (28) Nandgaon Tarfe Birwadi (29) Birwadi (30) Poladpur.
5	Ratnagiri	(1) Jimbhawane (2) Jalgaon (3) Dabhol (4) Kherdi (5) Mouje Anjanvel (6) Zadgaon (7) Nachane (8) Karle (9) Kuwarbhav (10) Devrukh (11) Lanja
6	Sindhudurg	(1) Kalmeth (2) Kudal (3) Majgaon (4) Banda.
7	Nashik	(1) Surgana (2) Dyane (3) Soyagaon (4) Sagameshwar (5) Maldhe (6) Chandwad (7) Samagaon (8) Velholi (9) Sasari (10) Eklahare (11) Ghoti Budruk (12) Ozar (13) Lasalgaon (14) Pimpalgaon Najik.

(1)	(2)	(3)
8	Dhule	(1) Nijampur (2) Sakri (3) Valwadi (4) Mahindale (5) Awadha.
9	Nandurbar	(1) Khapar (2) Akkalkuwa (3) Makarani Fali (4) Wadfallya (5) Khanbara.
10	Jalgaon	(1) Nimbhore Bk. (2) Kandhari (3) Varangaon (4) Takali Pragane Chalisgaon (5) Pachora Rural
11	Ahmednagar	(1) Rajur (2) Ghulewadi (3) Nagapur (4) Burhanpur (5) Nagar Devale (6) Darewadi (7) Karjat (8) Jamkhed.
12	Pune	(1.) Manchar (2) Koregaon Bhima (3) Sanas-Wadi (4) Rajgurunagar (Khed) (5) Chakan (6) Kharabwadi (7) Nanekarwadi (8) Medharkarwadi (9) Vadgaon (10) Khadkale (11) Kusgaon Bk. (12)) Hijwadi (13) Pirangut (14) Dhehu (15) Wagholi (16) Yawalewadi (17) Dound (18) Shivatkar(Nira) (19) Jalochi
13	Satara	(1) Songirwadi Rural (2) Lonand (3) Kolki (4) Koregaon (5) Khed (6) Karaje Tarfe Satara (7) Godoli (8) Kodoli (9) Medha (10) Patan (11) Hajarmachi (12) Soudapur (13) Karad Rural.
14	Sangli	(1) Budhagaon (2) Madhavnagar.
15	Solapur	(1) Natepute (2) Akluj (3) Sangrampur
16	Kolhapur	(1) Wadi Rantnagiri (2) Korochi (3) Kabnur (4) Hupari (5) Ujalwadi (6) Gandhinagar (7) Uchgaon (8) Pachgaon (9) Morewadi (10) Gokul Shirgaon (11) Tambgaon (12) Kalambe Turfe Thane (13) Ajra.
17	Aurangabad	(1) Wadgaon Kolhati (2) Satara (3) Pandharpur (4) Aantpur (5) Harsul (6) Ranjangaon(S) (7) Valuj Bk. (8) Chitegaon.
18	Jalana	..
19	Parbhani	..
20	Beed	(1) Ashti (2) Beed Rural.
21	Latur	(1) Latur (2) Udgir.
22	Osmanabad	..
23	Hingoli	..
24	Nanded	(1) Gokunda (2) Wajegaon (3) Dhanegaon (4) Balirampur
25	Amravati	(1) Dharani.
26	Akola	(1) Umari Pragane Akola (2) Umari Pragane Balapur (3) Shivar (4) Shivani (5) Malakapur (6) Khadki Bk .
27	Washim	..
28	Buldhana	(1) Sundarkhed.
29	Yavatmal	(1) Pimpalgaon (2) Yawatmal Rural (3) Balapur (4) Lohara (5) Umarsara (6) Vadgaon Road (7) Devgiri (8) Shrirampur (9) Rajur.

(1)	(2)	(3)
30	Nagpur	(1) Bamhani (2) Waghoda (3) Walani (4) Sillewada (5) Chandakapur (6) Chincholi (7) Tekadi (8) Kanhan(Pimpri) (9) Kandri (10) Kaandri (11) Mouda (12) Mahadula (13) Koradi (14) Yerkheda (15) Bhokar (16) Narsala (17) Hadkeshwar Bk. (18) Borkhedi (19) Bori (20) Wadi (21) Davlameti (22) Sonegaon(Nipani) (23) Nildoh (24) Wanadongri (25) Wardhman (26) Nagalwadi (27) Isasani (28) Takalghat (29) Digdhoh.
31	Wardha	(1) Pimpri (2) Sindi Tarfe Hindagar (3) Varud (4) Masla (5) Nalwadi (6) Borgaon –Meghe (7) Sawangi–Meghe.
32	Bhandara	(1) Chikhala (2) Varathi (3) Thana (4) Shahapur (5) Bela (6) Ganeshpur (7) Sawaro Jawahar Nagar (8) Sakoli (9) Murmadi .
33	Gondia	(1) Kudwa (2) Katnagi Kala (3) Fulchur (4) Khamari (5) Amgaon Bk. (6) Rishama (7) Amgaon Kh. (8) Devari.
34	Chandrapur	(1) Shiviji Nagar (2) Kondumal (3) Durgapur (4) Urja Nagar (5) Tandali (6) Padali (7) Ghugus (8) Nakoda (9) Nandgapode (10) Visapur (11) Avalpur (12) Nanda (13) Chandur (14) Sasti (15) Dhopatla (16) Gondpimpri.
35	Gadchiroli	(1) Kurkheda (2) Ashti (3) Aheri (4) Sironcha Rly.

ANNEXURE-3

For 20th Livestock Census 2017, the Mantralaya level, State level, Regional level, District level, Taluka level, Mumbai City & Suburban District level Co-ordination and Monitoring Committees are formed as follows.

CO-ORDINATION AND MONITORING COMMITTEE AT MANTRALAYA LEVEL

1.	Secretary(ADF), Government of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai 400 032.	..	..	Chairman
2.	Secretary(RDD), Government of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai 400 032.	..	..	Member
3.	Secretary(UDD), Government of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai 400 032.	..	..	Member
4.	Municipal Commissioner, Brihanmumbai Municipal Corporation, Mumbai 1.	..	..	Member
5.	Commissioner of Animal Husbandry, Maharashtra State, Pune 411 007.	..	..	Member
6.	Commissioner of Fisheries, Maharashtra State, Mumbai 400 002.	..	..	Member
7.	Commissioner of Dairy Development, Maharashtra State, Worli, Mumbai 400 018.	..	..	Member
8.	Director, Municipal Administration, Worli, Mumbai 400 018.	..	..	Member
9.	Director, Economics & Statistics, Mumbai 400 051.	..	..	Member
10.	Deputy Secretary (ADF), Government of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai 400 032.	..	..	Member- Secretary

The work of this Committee is co-ordination and monitoring of Livestock Census at Mantralaya Level.

STATE LEVEL CO-ORDINATION & MONITORING COMMITTEE

1. Commissioner of Animal Husbandry, Maharashtra State, Pune 411 007.	..	..	Chairman
2. Additional Commissioner of Animal Husbandry, Pune 411 007.	..	..	Joint Chairman
3. Additional Director of Economics & Statistics, Mumbai 400 051.	..	..	Member
4. Joint Commissioner of Fisheries, Mumbai 400 002.	..	..	Member
5. Joint Commissioner, (HQ) of Animal Husbandry, Pune 411 007.	..	..	Member
6. Deputy Commissioner (Planning) of Animal Husbandry, Pune 411 007.	..	..	Member
7. Deputy Commissioner (Disease Control) of Animal Husbandry, Pune 411 007.	..	..	Member
8. Deputy Commissioner (Livestock & Poultry) of Animal Husbandry, Pune 411 007.	..	..	Member
9. Deputy Director (Fodder) of Animal Husbandry, Pune 411 007.	..	..	Member
10. Deputy Director (Statistics) of Animal Husbandry Pune 411 007.	..	..	Member Secretary.

The work of this committee is to co-ordinate and monitor livestock census activities at state level. The committee will work upon following issues :—

1. State level monitoring of 20th Livestock Census.
2. Review of the work done by regional and district level committees.
3. Submission of the minutes of the meeting to Central and State Government.
4. Review of complaints and its solutions at region and district level.
5. Review of supervision and post-enumeration inspection activities.

REGIONAL LEVEL CO-ORDINATION AND MONITORING COMMITTEE

1. Regional Joint Commissioner of Animal Husbandry	..	..	Chairman
2. Regional Joint Director, Economics and Statistics	..	..	Member
3. Regional Deputy Commissioner (Fisheries)	..	..	Member
4. District Deputy Commissioner, Animal Husbandry (All)	..	..	Member
5. Charge Officer, Municipal Corporations (All)	..	..	Member
6. District Animal Husbandry Officer (All)	..	..	Member
7. Assistant Commissioner, Animal Husbandry, O/o Regional Joint Commissioner	..	..	Member- Secretary.

The work of this committee is to co-ordinate and monitor livestock census activities at regional level. The committee will work upon following issues :—

1. To monitor 20th Livestock Census at regional level.
2. To review the work done by district level and taluka level committees.
3. To submit the minutes of the meeting to Commissioner of Animal Husbandry.
4. To review supervision work of enumeration.
5. To review the work done on appointments of enumerators and supervisors, distribution of funds, distribution of schedules and complaint redressal mechanism at district and taluka level.
6. To review publicity of livestock census done through television, newspapers, radio etc.

DISTRICT LEVEL CO-ORDINATION AND MONITORING COMMITTEE

1.	District Collector	..	..	Chairman
2.	Chief Executive Officer, Zilla Parishad	..	..	Joint-Chairman
3.	Commissioner of Municipal Corporations (All)	..	..	Member
4.	Chief Executive Officer, Cantonment Boards (All)	..	..	Member
5.	Chief Officer, Nagar Parishad / Municipal Council (All)	..	..	Member
6.	District Animal Husbandry Officer, Zilla Parishad	..	..	Member
7.	Assistant Commissioner, Fisheries	..	..	Member
8.	District Statistical Officer	..	..	Member
9.	District Information Officer	..	..	Member
10.	District Deputy Commissioner, Animal Husbandry	..	..	Member-Secretary.

The work of this committee is to co-ordinate and monitor livestock census activities at district level. The committee will work upon following issues :—

1. To finalise and certify the number of households, appointments of enumerators, distribution of schedules, coordination and review of census operations.
2. To review the training schedule.
3. To review the enumeration and supervision work.
4. To ensure honorarium distribution of enumerators/supervisors.
5. To review 10% post-enumeration scrutiny.
6. Review of complaint redressal mechanism at taluka level.

TALUKA LEVEL CO-ORDINATION AND MONITORING COMMITTEE

1.	Tahsildar	..	..	Chairman
2.	Block Development Officer, Panchayat Samiti	..	..	Joint Chairman
3.	Assistant Commissioner of Animal Husbandry, Minipolyclinic	..	..	Member
4.	Charge Officer, Municipal Corporation/Municipal Council (All)	..	..	Member
5.	Chief Executive Officer, Cantonment Board	..	..	Member
6.	Livestock Development Officer (extension)	..	..	Member Secretary.

The work of this Committee is to co-ordinate and monitor Livestock Census activities at taluka level. The committee will work upon following issues :—

1. To review appointments of enumerators, training of enumerators and supervisors, distribution of schedule and instruction manuals.
2. To confirm whether the census work has started in all villages & urban area during census period.
3. To co-ordinate census work.
4. To ensure 100% enumeration of 20th Livestock Census.
5. Review of enumeration & supervision work.
6. Review of complaint redressal mechanism.

MUMBAI CITY AND MUMBAI SUBURBAN DISTRICTS CO-ORDINATION & MONITORING COMMITTEE

1. District Collector, Mumbai City district .	..	..	Chairman
2. District Collector, Mumbai Suburban district.	..	..	Joint Chairman
3. Regional Joint Commissioner of Animal Husbandry Mumbai.	..	..	Member/ Co-ordinator.
4. Charge Officer, Brihanmumbai Municipal Corporation	..	..	Member
5. Deputy Commissioner (Quality Control), Animal Husbandry, Mumbai.	..	..	Member Secretary.

The work of this committee is to co-ordinate and monitor livestock census activities at Mumbai city/suburban district level. The committee will work upon following issues :—

1. Review of appointments of Charge Officers and Enumerators, schedule distribution, training and actual census operations.
2. To ensure 100% census enumeration and making it successful.
3. To coordinate submission of census reports to state level.
4. To review the distribution of honorarium to enumerators & supervisors.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SHRI S. M. SATHE,

Deputy Secretary to Government.